

“Un camp de Batalla”

Dv, 30/09/2011 per Teresa Forcades...

[Un Manament Nou](#)

Basili escriu el seu tractat Sobre l'Esperit Sant l'any 375 a petició d'Amfiloqui, bisbe d'Iconi. Amfiloqui li demana que li aclareixi el sentit de la fórmula doxològica «*Glòria al Pare, amb el Fill, conjuntament amb l'Esperit Sant*», que Basili ha emprat en lloc de la usual «*Glòria al Pare, pel Fill, en l'Esperit Sant*». Basili considera Amfiloqui un amic i accedeix a la seva petició perquè confia que la seva pregunta no és capciosa (1.1). De tota manera, al llarg del seu escrit, Basili se situa clarament en un context polèmic i argumenta contra 'els enemics de la fe' (que són els bisbes arians, semiarians o pneumatòmacs de les diòcesis veïnes) com si fos a ells a qui tingués per interlocutors:

Però l'aparell bèl·lic està ja disposat contra nosaltres. I tots els pensaments van contra nostre, i les llengües dels detractors ens llancen llurs trets amb més vehemència que en altres temps els assassins de Crist tiraren les pedres a Esteve. (...) Però nosaltres no renunciarem en res a la veritat, ni, per por, trairem la nostra aliança amb ella (10.25).

Efectivament, així com en cossos molls i inconsistents no es pot assestar un cop fort, perquè no ofereixen resistència, així tampoc no és possible d'argüir amb un vigorós argument els qui són completament boigs (17.41).

Què diran, doncs, els adversaris? Quina defensa tindran de llur blasfèmia? Perquè no han respectat els honors tributats pel Senyor, ni han temut les seves amenaces. Aquests són, doncs, ben lliures de decidir llur reprovació o de canviar d'opinió. Per la meua banda, jo pregaria sobretot al bon Déu que doni la seva pau i que regni en els cors de tots, a fi que aquests, plens de vigor i violentament concertats contra nosaltres, siguin submergits en l'Esperit de mansuetud i amor. Però si estan del tot exasperats i, a més, incontenibles, que ens concedeixi de suportar pacientment el que ens faran (29.75).

Basili se sent ferit i sol i dubta de l'oportunitat i l'eficàcia del seu testimoni:

O potser aquest era 'el temps per a callar' (Coh 3,7), segons el savi Salomó. Què aprofita en realitat clamar contra el vent quan una tempesta tan violenta ha envaït el món? Sota la qual, qualsevol ment dels qui han rebut la paraula queda confosa, plena de l'error de falsos raonaments, com l'ull per la pols que hi ha entrat; i l'orella s'ensordeix amb sons gravíssims i insòlits: tot queda sacsejat i en perill de ruïna (29.75).

Basili plora l'estat lamentable en que es troben els afers eclesials i descriu l'Església com un veritable camp de batalla:

Qui podrà deixar passar això sense gemecs? Car, ¿no és clar, fins i tot comprensible per a un infant, que aquesta situació és un preàmbul de la pèrdua de fe de la qual estem amenaçats? Allò que era incontestable s'ha fet ambigu. Creiem en l'Esperit, i combatem les nostres mateixes professions de fe (28.70).

Aquest crit cruel dels qui, per la contradicció, es combaten entre ells, un soroll

*confús, un so indistint vinent de tumults sense treva, ha omplert ja quasi tota l'Església, capgirant, per excés o per defecte, la recta doctrina de la pietat. **Alguns es deixen portar al judaisme per la confusió de persones; d'altres, al paganisme per l'oposició de les natures, sense que l'Escriptura inspirada per Déu sigui capaç de mitjançar ni les tradicions apostòliques serveixin per a una conciliació.** (...) Fins i tot és teòleg aquell qui té l'ànima marcada amb innombrables taques. (...) Així, els qui s'han autoelegit i ambicionen el poder, es reparteixen la presidència de les Esglésies menystenint l'economia de l'Esperit Sant (30.77).*

Perquè la caritat s'ha refredat pertot arreu, l'acord fraternal ha desaparegut, i fins i tot s'ignora el nom de la concòrdia: s'han eliminat els advertiments caritatius, enlloc no hi ha sentiment cristià, enlloc una llàgrima compassiva! (30.78).

[\(Extret de Ser persona, avui: estudi del concepte de 'persona' en la teologia trinitària clàssica i de la seva relació amb la noció moderna de llibertat. Teresa Forcades i Vila. Publicacions de l'Abadia de Montserrat\).](#)